

I. Sulfurulu său pucioasă, este de colóre galbănă, se rumpe lesne și arde cu o flacără cam vênătă, dându unu mirosu fôrte tare.—Sulfurulu se întrebunțeză la facerea chibriturilor, a prafului de pușcă și la medicamente în spițerii.

II. Bitumulu său smôla, ce colóre are?— Este fôrte aprinďetoru; și când arde, dă unu mirosu tare și neplăcutu. Este însă unu felu de smôlă, numită **asphaltu**, care se găssese fôrte multă pe de-a-ssupra apei mării Môrte. Marea Môrta se află în țera **Palestina**, din continentulu Asiei, pe locul unde în vechime, au fostu orașele Sodoma și Gomora. Se numesce marea Môrta, pentru că nu pôte trăi nici o ființă într'insa său pe lîngă dênsa. Chiar paserele când trecu pe de-ssupra ei, cadu môrte. Apa mării Môrte este așa de grôsă, în câtu pôte ține de-ssupra ei unu calu, fără să se cufunde. Marea Môrta stă în o vale adâncă și întinsă; apa acestei mării, e fôrte sărată. În ea se vërșă riulu Iordan, în care s'a botozatu **Isus Christosu**. Munții ce încunjură acéstă mare, suntu negri și fără nici unu firu de erbă.

Când se încercă cine-va a merge pe acéstă mare, simte așa de mare căldură, par'c'aru fi într'unu captioru; bumbii vestmintelor se înferbintă așa de tare, de nu poți să-i apuci cu mâna. Din ômenii cari s'au încercatu să âmble pe dênsa, fôrte puçini au scăpatu cu viêtă câtu-va timpu.

Din asphaltu se face smôla, cu care se lipescu corăbiile și vapórele. În unele țeri, cu asphaltu, se lipescu cărămișele la zidirea caselor, ca la noi cu varu și nisipu.—

III. Cărbunii de pământu nu suntu altă-ceva, de câtu arbori îngropați în adêncimea pământului, prin nisce mari întâmplări, ș'apoi împetriți. Cărbunii de pământu suntu negri și lucitori. Când ardu, scotu unu fumu grosu și cu mirosu ca de pécură. De n'aru fi acești cărbuni, s'aru secătui cu totulu pădurile. Ei dau cea mai mare căldură, de care are trebuință apa ca să se prefacă în vapori. Cenușa acestoru cărbuni, este bună pentru îngrășatu pământulu.—

IV. Ambra său chihlimbarulu este de mai multe colori: galbănă, négră, cenușie etc. Când arde în focu, dă unu mirosu plăcutu; dar' când o punemu la o mică căldură, ea se topesce, făcêndu-se ca untu-de-lemnulu. Din ambra se facu felurite lucruri frumóse și scumpe.— Spune numele câtoru-va, din care ai vêđutu!— Ambra frecată pe ce-va de lână și aspru, trage la sine peri, bucățele de hârtie etc.

V. Pécura, ce colóre are?— Ea isvoresce din pământu, ca și apa. Pécura se aprinde lesne și arde cu mare flacără. Ômenii facu gropi adênci ca fântênele, ca s'o scótă. Apoi o punu în polobóce, ducênd'o de vênđare. Acești ômeni se numescu **pécurari**.— Cu pécură se ungu, ce?— Din ea se face și gazulu, ce-lu ardemu în lampe, luminându-ni casele și stradele.

Auru, argintu, feru, cărbuni de pământu, ambra, pécură, sare etc se află cu abondență ¹⁾ în țera noastră; însă pênă acum, numai pécura și sarea se caută și se scotu din pământu. Ôre de ce?— De la voi scolari se așteptă, ca să fiți harnici și interesați de aceste bogății, ascunse în sinulu pământului țerei noastre.

¹⁾ Îmbelșugare.